

3

FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «*Laudato Si'*» —«*Lloat sigueu*»—Capítol 1. *Com estem deixant la casa de tots*

Francesc ha dedicat el **primer capítol** de la seva Carta a la descripció del dany que els éssers humans estem infligint a la natura, amb el risc de convertir-la en una llar inhabitable per a les generacions futures.

En la descripció dels diversos àmbits en què la humanitat no ha donat mostres eficaces de protegir la natura com cal, ell insisteix en un principi fonamental: **en el món creat, tot està connectat**. Per això, cal que els homes i dones d'avui siguem plenament conscients que formem part d'aquest món, amb tots els vegetals i animals dels quals el Creador ens ha fet responsables.

5 LA CULTURA DEL REBUIG és una malaltia endèmica

Quan Francesc es refereix a la cultura del rebuig, no al·ludeix tan sols al *rebuig de les coses* que, un cop usades, ràpidament es converteixen en escombraries i deixalles; sovint també denuncia el *rebuig dels éssers humans* que, per raó d'edat o d'alguna discapacitat física o psíquica, són exclosos de la convivència cívica. Més d'una vegada nosaltres també hem estat testimonis d'aquesta mena d'exclusions.

Sense adonar-nos-en, tendim a valorar les persones segons el seu origen, el lloc de residència i el paper que juguen en la societat, i no tant per la seva dignitat com a éssers humans. És a dir, **en la nostra cultura actual sembla que pesa més el que tens que no pas el que ets** (cf. LS 20-22).

Es produeixen centenars de milions de tones de residus cada any, molts dels quals no són biodegradables —alguns són summament tòxics i radioactius—, que posen en perill la vida d'animals i d'éssers humans. «**La Terra, casa nostra, sembla convertir-se cada vegada més en un immens dipòsit de porqueria. En molts llocs del planeta, els ancians enyoren els paisatges d'altres temps, que ara poden contemplar curulls d'escombraries**» (LS 21).

6 El progressiu CANVI CLIMÀTIC comporta riscos greus

NOTA. Donem el nom de *canvi climàtic* al canvi del clima del planeta provocat per l'emissió de *gasos d'efecte d'hivernacle*, sobretot del diòxid de carboni (CO₂) emès pels combustibles fòssils i per les indústries. Aquests gasos s'acumulen a l'atmosfera i impedeixen que els raigs infraroigs que el planeta emet en els processos d'escalfament s'esvaeixin; això fa que la temperatura del planeta augmenti, el nivell del mar s'elevi, i les inundacions, les sequeres i els ciclons es multipliquin.

La realitat és la que és: **el clima és un bé comú**, de tots i per a tots. El clima constitueix un sistema complex vinculat a moltes condicions essencials per a la vida humana. Doncs bé, aquesta és una realitat indiscutible: **el clima del planeta està en crisi** (cf. LS 23).

Per aquest motiu, Francesc ha mostrat un interès particular a assenyalar un **conjunt molt complex de canvis que s'esdevenen en el planeta i que provoquen l'anomenat *escalfament global***. «*El canvi climàtic és un problema global amb greus dimensions ambientals, socials, econòmiques i polítiques, i constitueix un dels principals desafiaments actuals per a la humanitat*» (LS 25).

No ens hem d'enganyar: **els canvis en el medi ambient comportaran riscos que ara preferim no imaginar-nos**. Tots els éssers humans ho fem sovint: hem optat per no pensar en allò que ens obligaria a canviar l'estil de vida i abandonar alguns comportaments que produeixin satisfacció immediata, tot i que, a la llarga, puguin ser perjudicials.

Francesc ho adverteix al conjunt de la humanitat: **el futur del planeta Terra, la casa de tots, està en risc**. El llenguatge emprat no admet dubtes: «*Si l'actual tendència continua, aquest segle podria ser testimoni de canvis climàtics inaudits i d'una destrucció sense precedents dels ecosistemes, amb greus conseqüències per a tots nosaltres*» (LS 24). I ha esmentat l'exemple de l'elevació del nivell del mar, que pot crear situacions d'extrema gravetat perquè una quarta part de la població mundial viu a la vora del mar o molt a prop.

No obstant això, és evident que «*molts dels qui tenen més recursos i poder econòmic o polític semblen preocupats sobretot per emmascarar els problemes i dissimular-ne els símptomes, mirant de reduir només alguns dels impactes negatius de canvi climàtic*» (LS 26).

«*La humanitat és cridada a prendre consciència de la necessitat de dur a terme canvis en els estils de vida, la producció i el consum, amb la finalitat de combatre l'escalfament global o, almenys, les causes humanes que el generen o l'accentuen*» (LS 23).

- Som dels qui ens hem avesat a la pràctica del *consum d'un sol ús*? Has estat testimoni del *rebuig de persones* en algun moment de la teva vida? Com hi has reaccionat?
- Amb quin tipus d'arguments gosaries convèncer un amic o amiga de la necessitat i la urgència de frenar el procés del *canvi climàtic*?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS